

Nr 397.

Av herr **Welin m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 336, angående ombildning av vissa pensions- och ålderdomsunderstödsanstalter till en statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl.*

I propositionen nr 336 angående ombildning av vissa pensions- och ålderdomsunderstödsanstalter till en statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. har Kungl. Maj:t bland övergångsstadgandena, i anslutning till av de sakkunniga gjorda förslag (sid. 70) i punkten 2), föreslagit, att »för den, som före den 1 januari 1919 uppburit pension från pensionsinrättningen eller före den 1 januari 1920 från understödsanstalten, skall för tiden efter den 1 januari 1920 pensionen höjas med ett belopp, som med 300 kronor överstiger hälften av pensionens eller understödets förutvarande belopp, dock att sålunda förhöjd pension, om den tidigare utgått från pensionsinrättningen, icke må överstiga 1,800 kronor eller understiga 1,000 kronor och, om den tidigare utgått från ålderdomsunderstödsanstalten, icke må understiga 600 kronor».

Det måste erkännas, att detta förslag innebär ett vackert erkännande åt de äldre lärarnas arbete, och dess antagande skulle otvivelaktigt innebära en avsevärd förbättring i deras ekonomiska ställning. Emellertid leva vi i en dyrtid, som ställer stora fordringar även på dem, som blivit vana att leva ytterst sparsamt, och det är mer än sannolikt, att denna dyrtid i väsentlig mån kommer att länge fortfara och mycket säkert att överleva många av de pensionärer, som det nu gäller att tillgodose.

Under sådana förhållanden bli sådana minimibelopp som de här föreslagna, resp. 1,000 och 600 kr., även om de beteckna en avsevärd höjning mot de nuvarande pensionsbeloppen, otillräckliga.

De gamla f. d. lärare, som det här är fråga om, hava i alla tider fått dragas med liten lön och arbeta under allehanda obekväma yttre förhållanden och dessutom ofta röna motstånd i sin verksamhet, varom allt mången av den nuvarande generationen knappast har en aning. Det är då berättigat, att samhället gör allt vad det kan för att underlätta deras tillvaro på äldre dagar.

En höjning av de nu föreslagna pensionsbeloppen kan tänkas ske på huvudsakligen tvenne sätt: antingen att man höjer grundbeloppet 300 kr. till exempelvis 500 kronor, eller att man höjer minimibeloppen till resp. 1,200 kronor och 750 kronor eller andra lämpliga belopp. För pensions-tagarna torde de båda alternativen i stort sett betyda ungefär detsamma, men det första synes oss dock mest tilltalande, emedan det kommer flera till del och automatiskt åstadkommer en höjning, som står i viss relation till förut åtnjuten pension, samt bättre överensstämmer med den av de sakkunniga uppställda principen för frågans lösande.

Det belopp, som kan erfordras för pensionens höjning i föreslagna riktning, är det oss — med hänsyn till den ytterst knappa tid, som av kända förhållanden lämnats en motionär — omöjligt att beräkna, och få vi därför vördsamt anhålla, att vederbörande utskott, om det finner vårt förslag beaktansvärt, ville låta verkställa sådan beräkning. Hur som helst bör det observeras, att de f. d. lärare, som det här är fråga om, äro gamla, många t. o. m. av mycket hög ålder, varför det belopp, vare sig större eller mindre, som det här kan röra sig om, hastigt kommer att sjunka år för år för att jämförelsevis snart alldeles försvinna.

Med anledning av det andragna tillåta vi oss hemställa,

att riksdagen ville besluta, att för den lärare, som före den 1 januari 1919 uppburit pension från pensionsinrättningen eller före den 1 januari 1920 från understödsanstalten, skall för tiden efter den 1 januari 1920 pensionen höjas med ett belopp, som med 500 kronor överstiger hälften av pensionens eller understödets förutvarande belopp, dock att sålunda förhöjd pension, om den tidigare utgått från pensionsinrätt-

ningen, icke må överstiga 1,800 kronor eller understiga 1,000 kronor och, om den tidigare utgått från ålderdomsunderstödsanstalten, icke må understiga 600 kronor.

Stockholm den 2 april 1919.

S. Welin.

J. W. Billqvist.

And. Karlsson.
